

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, Olim S. Congregationis Indicis Consvltoris, &
insignis Ecclesiæ Vimaraneſis Theſaurij maioris, Demvm
Episcopi Vgentini, Et A Consiliis ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1655

X. De officio Diuino per Parochos recitando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98569)

factum fuerit; & quamcunque contrariam consuetudinem tanquam abusum corrigendam esse, atque ita ubique locorum in Regnis Hispaniarum perpetuo obseruari debere.

- 15 Idem Clemens VIII. per aliam suam *Constit.* incip. *Quæ ad remouendum*, sub die 5. Nouembris 1603. ex voto eorundem DD. Cardinalium Congregationis Sacrorum Rituum, similiter declarauit Clerum secularem in omnibus locis, etiam in propriis Ecclesiis, & Conuentibus Fratrum, Monachorum, & Religiosorum quorumcunque in uniuerso Regno Castellæ & Legionis preferendum esse, ac præcedere debere, quas Clementis VIII. Constitutiones obseruari mandauit Gregorius XV. in quadam sua incip. *Aliàs à felicis*, sub die Augusti 1622. commissa earum executione quibusuis locorum Ordinariis in Regnis Hispaniarum existentibus quoties pro parte alicuius ex Clero seculari fuerint requisiti.

CAPVT X.

De Officio per Parochum recitando.

SUMMARIUM.

- 1 Parochus tenetur ad diuinum Officiū recitandū.
- 2 Officiū diuinum recitare tenetur Parochus seu quilibet alius Beneficiarius, per exiguos redditus ex beneficio habens ad congruam sustentationem minime sufficientes, contra citatos, n. 3.
- 4 Parochus ad diuinum Officiū recitandū tenetur, etiamsi nullos fructus ex suo beneficio percipiat.
- 5 Parochus tenetur ad recitandum diuinum Officiū à tēpore capte possessionis Parochia, & n. 6.
- 7 Officiū diuinum recitare nullus ex promissis tenetur ante captam possessionem, si neuter litigantium illum adhuc habeat, & uterque dubius sit de iure, & de causa litis.
Parochus, siue Subdiaconus non est obligandus Officiū recitare, nisi ab illa parte, à qua obligatio incepit, ibid.
- 8 Parochus post adeptam sui beneficii possessionem debet diuinum Officiū studiosè, & deuotè recitare, quamuis pedestes, equitantes, procumbens, ambulans, vel quiescens.
- 9 Officiū diuinum in recitatione tenetur quis se cum Rubricis Breuiarij conformare, non enim facere potest mutationem ritus.
- 10 Parochus, qui redimendi temporis causa Officiū unius diei commutat pro breuiori Officio alterius, peccat mortaliter, contra citatos n. 11.
- 12 Officia à Sede Apostol. non approbata fuerunt damnata à S. Congr. Rit. sub pena librorum vetitorum, & non satisfaciendi muneri recitandi diuini Officij.
- 13 Festa Kalendarij Romani non possunt Episcopi eleuare ad nobiliorem ritum.
- 14 Officiū Breuiarij debitum non est relinquendum pro Officio deuotionis.
- 15 Officiū de festis particulariter concessis per Breue Apostol. Regno Hispania, non potest recitari in Regno Portugaliae.
- 16 Hispania Regnorum appellatione comprehenditur Regnum Lusitania.
- 17 Officiū, & Missa de Sancto celebrari potest in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu ubi asseruatur insignis Reliquia.
- 18 Reliquia insignis alicuius Sancti est corpus, caput, brachium, crux, & ea pars, non parua tamen, in qua passus est Martyrium.
- 19 Officiū duplex potest fieri de Sancto, cuius Reliquia insignis habetur.
- 20 Officiū si concedatur de Sancto, cuius Reliquia non insignis habetur, debet esse semiduplex, vel prout recitatur in Breuiario Rom.
- 21 Officiū extra propriam Ecclesiam non potest fieri de Sancto canonizato sine nouo decreto.
- 22 S. Caroli officium ritu duplici celebrari potest in Prouincia Mediolanensi.
- 23 S. Conradi officium Placentia, & Nettina in Sicilia, ac Ordini S. Francisci conceditur.
- 24 Stigmatum S. Francisci officium concessit Paulus V. celebrari posse ubique ad libitum cleri, duplici quidem officio in Religione S. Francisci, extra eam semiduplici.
- 25 Angeli Custodis officium est duplex minus, & celebrandum prima die, non impedita officio nouem lectionum post festum S. Michaelis.
- 26 S. Elisabeth Regina Portugaliae Officiū recitandum die 4. Iulij in Regno Portugaliae, sub ritu duplici; extra vero Regnum, sub ritu semiduplici.
- 27 S. Ant. de Padua officium propriū sub ritu duplici, & cū octaua in Regno Portugaliae cōceditur.
- 28 Dedicationis Cathedralis anniuersarium celebrandum est in ciuitate quidem cum Octaua, in Diocesi uero sine Octaua.
- 29 Matutinum defunctorum cantandum non est in uespere festi omnium Sanctorum, sed recitandum ipsamet die Commemorationis omnium fidelium defunctorum post laudes diei.
- 30 Missa, & Officiū S. Rochi est concedendum de communi Confessione non Pont. pro eius die, in iis tantum locis ubi adsunt Ecclesia in eius honorem edificata.
- 31 Parochus diuinum Officiū non recitans quatenus teneatur restituere ostenditur.
- 32 Parochus omittens recitare diuinum Officiū tenetur ad fructuum restitutionem quantumcunque curam animarum gerat celebrando, & administrando Sacramenta Parochianis, contra citatos, n. 33.
- 34 Parochus mente uero distracta Officiū diuinum recitans, tenetur ad fructuum restitutionem.
- 35 Fructuum restitutio pro rata omissionis diuini Officij non est facienda nisi elapsis sex mensibus post obtentam beneficii possessionem.
- 36 Restitutio fructuum amissorum ob non recita-

- tum Officium diuinum, cui facienda? ostēditur.
- 37 Beneficiario diuinum Officium recitare omittere, si liberum est restitutionem facere pauperibus, vel fabricæ beneficij, etiam si pauperes sint alterius loci, & fabrica sit alterius Ecclesiæ.
- 38 Pauperum appellatione in materia restitutionis fructuum amissorum ob non recitatum diuinum Officium, non solum veniunt personæ pauperes, sed etiam monasteria, xenodochia, & Ecclesiæ ornamentis, & aliis similibus indigentes.
- 39 Pauperum appellatione non solum veniunt, qui ex pane mendicato viuunt, sed etiam alij, quibus necessaria ad decentem statum desunt.
- 40 Parochi si verè pauper sit, aut eius mater, vel sorores, possunt sibi, aut illis facere restitutionem fructuum amissorum, ob non recitatum diuinum Officium.
- 41 Fabricæ beneficiorum nomine in materia restitutionis fructuum amissorum ob non recitationem Officij diuini, venit fabrica domus beneficij pro fructibus colligendis, & conseruandis.

VM primum officium, pro quo datur beneficium, sint Horæ Canonice; idē ad eas persoluedas iure Ecclesiastico teneri Parochum primò probatur ex cap. quia per ambitiosam, de rescript. in 6. vbi Pontif. x reprehendit quosdam Beneficiarios, quod Officium diuinum, propter quod beneficium datur, omitterent. Secundo, ex cap. fin. 92. dist. vbi dicitur omnes Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos, ac omnes, qui sunt Ecclesiæ deputati, debere Officium diuinum recitare. Tertio, ex Concilio Lateranensi à Iulio II. incepto, & à Leone X. continuato, sess. 9. de reform. §. statuimus, vbi priuantur fructibus beneficiorum illi, qui diuinum Officium non recitant. Demum id ipsum constat ex Bulla Pij V. quam refert Nauar. in man. cap. 35. num. 122.

Quod quidem rectè procedit, quamuis ipse Parochus, prout quilibet alius Beneficiarius perexiguos redditus ex beneficio haberet, ad congruam sustentationem minime sufficientes; quia ratio ob quam Beneficiarius tenetur Officium diuinum recitare, non est præcisè, quod integrè sustentetur fructibus beneficij, sed quod beneficium aliquos reddat fructus, qui dantur propter officium: tum, quia beneficium exiguum quoad substantiam est verè & propriè beneficium, & vt tale in Iure reputatur, cap. is cui, de prebend. lib. 6. ergo qui illud habet, ad Officium diuinum tenetur: tum denique, quia id expressè probari videtur in c. clericus victum, dist. 91. vbi statuitur vt clericus, quem sui Sacrificij fructus alere non possunt, manibus operando victum quærat, dummodo officio suo satisfaciat; & si id sibi difficile fiat, imputet sibi, qui

beneficium tale acceptauit, aut beneficium dimittat; ergo ex hoc loco clarè colligitur teneri clericum Horas Canonicas persolvere, etiam si non possit ex beneficio victum, & vestitum habere. Et idē ita resoluunt Siluest. in sum. verb. hora, §. 3. Ros. Tab. & Armil. eod. verb. n. 1. Cou. lib. 3. var. c. 13. n. 8. vers. 12. Nau. in man. c. 25. n. 102. & de Orat. c. 7. n. 27. & c. 11. n. 11. Valent. tom. 3. d. 6. q. 2. puncto 20. vers. excludit, Medina q. 7. de Orat. Tolet. lib. 3. c. 14. n. 4. Fr. Lud. Beia respons. casuum consp. p. 1. casu 54. Suar. de Relig. tom. 2. tr. 4. lib. 4. c. 21. n. 3. & 9. Pefant. 2. 2. q. 62. art. 2. disp. 2. propè fin. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. Hora Canonica, §. 2. & verb. beneficium, §. 4. Nald. in sum. verb. diuinum Officium. n. 2. Carol. Macign. de Horis Canon. c. 11. n. 3. Bonac. eod. tract. disput. 1. q. 2. puncto 3. num. 17. Barthol. à S. Fausto in simili tract. lib. 2. quæst. 36. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 10. cap. 3. q. 3. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. c. 4. n. 34. Nicol. Garc. de benef. p. 3. c. 1. n. 39. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 1. q. 68. Vgolin. de officio Episc. c. 10. §. 1. n. 2. Filliuc. in quæst. moral. p. 3. tr. 23. c. 5. n. 181. Gauant. in rubricas Missalis tom. 2. scilicet. 1. c. 4. n. 3. Fagundez in quinque Ecclesiæ præcepta, præc. 1. lib. 2. c. 4. n. 15. & lib. 3. cap. 8. n. 8. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 24. diffi. 10. Sanch. in consil. moralib. lib. 2. cap. 2. dub. 66. & 67. Trullench. in exposit. Decalogi lib. 1. c. 7. docum. 3. n. 15. Castro Palao tom. 2. tract. 7. disp. 1. puncto 1. §. 2. n. 9. Garcia in opere mor. tract. 2. diffi. 2. dub. 2. num. 11. Anton. Diana resol. moral. p. 2. tract. 12. de Horis Canon. resol. 9. & p. 5. tract. 5. resol. 25.

Contra Sot. de iust. lib. 10. q. 5. art. 3. Fr. Emm. in sum. p. 1. c. 140. n. 3. Veg. etiam in sum. p. 1. c. 128. cas. 14. Petr. Ledesm. etiam in sum. p. 2. tr. 9. cap. 4. concl. 6. diffi. 4. Les. de iust. libr. 2. cap. 34. dub. 31. n. 169. Malder. de virtutib. tr. 10. c. 2. dubit. 3. vers. nihilominus, Vasq. de benef. c. 4. §. 1. dub. 4. n. 17. Molfes. in sum. Theol. moral. tr. 5. c. 3. n. 2. & tr. 6. c. 2. num. 36. Machado en su pefetto Confessor lib. 4. p. 1. tract. 6. docum. 2. n. 6. Palao tom. 2. tract. 7. disp. 2. p. 1. §. 2. num. 8. existimantes non teneri Beneficiarium, saltem quotidie, recitare diuinum Officium, cuius beneficij fructus non attingunt mediocrem sustentationis partem.

Imò puto Parochum ad diuinum Officium recitandum teneri, etiam si nullos fructus ex suo beneficio percipiat; quia titulum, & possessionem beneficij habet, ac pròinde verè, & simpliciter est Beneficiarius; nam fructus, vel spes eorum non pertinent ab substantiam beneficij. Ita Palud. in 4. dist. 15. qu. 5. Silu. d. verb. hora, q. 2. Medina in Cod. de Oratione q. 8. Fr. Barthol. à sancto Fausto de Horis Canon. lib. 2. q. 42. vbi in vers. 2. id intelligit si habeat spem moraliter certam obtinendi illos; & in vers. 8. resoluit non excusari ab onere recitandi illum, qui in pensione omnium fructuum consentit ei, qui in suum fauorem beneficium resignauit.

Sed

Sed vtrum Parochus teneatur ad recitandum diuinum Officiu[m] a tempore acceptę tãtũ suę Parochię collationis, aut non aliter nisi captę possessionis? Quęstio est dubia, in qua Nauar. in man. c. 7. n. 29. tenet ex eo quod collationem acceptauit, illicò ad recitandum quempiam obligari; quia per solam collationē acceptatam acquiritur ius in beneficio, & fit beneficium eius, cui collatum est; tum quia ab eo tempore, etiam antequam apprehendat possessionem, debentur clerico beneficij fructus, & cum possessionem capit, Beneficiarius percipit fructus non solum pręsentes, sed etiam pręteritos a die collati sibi beneficij, sequitur Macign. de horis Canon. c. 10. n. 25. & plures, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. de benef. p. 3. c. 1. n. 91.

6 At non teneri nisi post captam pacificam possessionem beneficij, melius sustinent omnes ferę Doctores, qui hac de re scripserunt: quia beneficium vt sit ius efficac, cum titulo requirit pacificam eius possessionem, tum quia ante captam possessionem non potest iura beneficij exercere, ita neque tenetur ipsius onera sustinere; tum etiam, quia ante initam possessionem ius est incertum, cum contingere soleat, vt qui impetrauit beneficium, videat se nil impetrasse, multis de causis, vt quia non vacabat, vel alius ante eum prius impetrarar; tum denique quia in Bulla Pij V. dicitur, post beneficij consequutionem; ille autem proprię dicitur beneficium consequutus, qui pacificam illius possessionem adeptus est cum titulo; Ideo sic resoluunt Menoch. de arbr. libr. 2. casu 429. n. 24. Flamin. Paris. de resign. benef. lib. 1. quęst. 9. numer. 15. Suar. d. lib. 4. cap. 19. numer. 7. Henric. in summ. lib. 13. cap. 13. §. 1. Fr. Emman. etiam in summ. p. 1. cap. 141. num. 4. Azor. d. lib. 10. cap. 4. quęst. 7. Valq. in opusc. de benef. cap. 4. §. 1. art. 1. dub. 6. Galet. in margarita casuum consc. verb. Officiu[m] diuinum. Valer. Reg. d. lib. 30. numer. 38. Less. d. lib. 2. c. 34. dub. 30. n. 167. Mald. in summ. verb. Officiu[m] diuinum, num. 5. Petr. Ledesim. in sum. p. 2. tract. 9. cap. 46. concl. 9. Vega etiam in sum. p. 1. cap. 128. casu 18. Squill. de oblig. cleric. p. 1. num. 16. vbi n. 17. id intelligit dummodo per ipsum non steterit quominus consequatur beneficij possessionem, Machado en su perfecto Confessor lib. 4. p. 1. tract. 6. docum. 2. n. 5. Bonacin. de Horis Canon. disput. 1. quęst. 2. puncto 4. numer. 2. Gauant. in comment. ad rubricam Missalis, tom. 2. sect. 2. cap. 4. num. 5. Ant. Diana resol. moral. p. 2. tit. de Horis Canon. resol. 21. nouissimę Hieron. Roderic. in compendio quęst. Regul. resol. 24. numer. 35. Barthol. à S. Fausto de Horis Canon. lib. 2. qu. 39. vbi quęst. 41. tenet adhuc ¶ nullum teneri ad horas Canonicas recitandas ante obtentam possessionem, si neuter litigantium illam adhuc habeat, & vterque dubius sit de iure, & de causaliis, & quęst. 42.

Barbosa de Parocho. Pars I.

& 43. idem resoluunt, quamuis vnus litigantium probabiliter credat, & expectet se victorem futurum in lite, & fructus percepturum, & ampliorem habeat titulum. Non est tamen obligandus sub mort. peccato Parochus, siue Subdiaconus Officiu[m] totum recitare illius diei, quo possessionem Parochię accepit, vel ad Subdiaconatus ordinem fuit promotus, sed solum ab illa parte, à qua obligatio incepit: verbi gratia, si quis accepit possessionem Parochię, vel Subdiaconatum, aut emisit professionem hora vndecima ante meridiem, non tenetur recitare Matutinum illius diei, neque Primam, neque Tertiam, ad summum Sextam, & reliquas horas, quia ab illa hora vndecima incepit obligatio. Ita Castrus Palaus tom. 2. disp. 2. puncto 4. n. 3. Homobon. de Bonis in consulat. casuum Consc. vol. 2. p. 5. c. 240. quos refert Diana resol. mor. p. 4. resol. 218. tract. 4.

8 Debet igitur Parochus post adeptam sui beneficij possessionem diuinum Officiu[m] studiosę, & deuotę, & recitare, vt dicitur in cap. dolentes, de celebr. Missar. vbi in nostris Collectaneis plura circa eius materiam cumulauius; quamuis pedester, equitans, procumbens, ambulans, vel quiescens, secundum Syluest. d. verb. hora, quęst. 2. Nauar. de Horis Canon. c. 4. n. 17. Paul. Comit. resp. moral. lib. 1. quęst. 64. n. 1. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum verbo Hora Canonica, different. 1. in fine. ¶ Et in eo recitando tenetur se cum rubricis Breuiarij conformare, non enim facere potest mutationem ritus, vt scilicet duplici ritu celebretur festum, quod alias simplici sub ritu, vel semiduplici decretum est, cum Pius V. in Bulla Breuiarij non modò præcipiat substantiam, sed etiam modum, & formam Horarum Canonicarum.

10 Vnde existimo peccare mortaliter Parochum, qui redimendi temporis causa Officiu[m] vnus diei commutat pro breuiori Officio alterius. Ratio est, quia Ecclesia non solum præcipit diuini Officij recitationem in communi, & veluti in genere, sed præcipit recitationem huius Officij in particulari; ergo qui facit contrarium, violat præceptum Ecclesię in re graui, & consequenter peccat mortaliter. Ita Tabien. in sum. verb. hora, q. 10. Nauar. de Orat. c. 19. n. 201. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 51. n. 10. Philarch. de offic. Sacerdot. p. 1. lib. 1. cap. 6. concl. 6. Fr. Emman. quęst. Regul. tom. 1. q. 42. art. 8. & in summ. tom. 1. cap. 141. tom. 3. Card. Bellar. in suis controuers. Cathol. tom. 3. lib. 1. controu. 3. c. 18. Suar. d. lib. 4. cap. 11. num. 6. & c. 23. n. 12. & 14. Nicol. Garc. de benef. p. 1. cap. 1. num. 150. Valer. Reginald. in praxi fori pen. lib. 18. n. 1771. Filliuc. in quęst. mor. p. 3. tract. 23. cap. 8. q. 2. n. 182. & c. 7. q. 3.

Contra Syluest. d. verb. hora, q. 12. n. 15. Vega d. p. cap. 117. casu 57. Valent. tom. 3. disp. 6. quęst.

H 3

2 punct.

2. punct. 10. vers. quid si recitandum, Zerol. in pra-
xi Episc. 1. verb. lib. canon. n. 6. Azor. d. lib. 10. c. 10.
quæst. 2. Valq. in opusc. de benef. c. 4. dub. 2. Lessi.
d. lib. 2. c. 37. num. 77. existimantes talem Paro-
chum solum venialiter peccare.

12 Fuerunt à S. Rituum Congr. damnata Of-
ficia à Sede Apostol. non approbata sub pœ-
na librorum vetitorum, & non satisfaciendi
muneri recitandi diuini Officij, sub die 8.
Aprilis, & 28. Octobris 1628. ubi in resp. ad 8.

13 fuit dictum † non potuisse, nec posse Epi-
scopos, nec Regulares eleuare festa Kalen-
darii Romani ad nobiliorem ritum, puta à
semiduplici ad duplicem, sine licentia Sedis
Apost. refert me citato in hoc loco Lezana in

34 sum. quæst. Regul. c. 12. n. 20 & numer. 33. Et †
quod non est relinquendum Officium Breuiarij
debitum pro Officio deuotionis, censuit
ead. S. Congr. sub die 29. Nouemb. 1603.

Item reiecit, damnauit, & reprobauit ea-
dem S. Congregatione non approbatas,
Sancti Gregorij pro viuus & defunctis, quin-
decim Auxiliatorum, & de Patre æterno, &
quascumque alias, exceptis iis, quæ sunt per-
missæ Regularibus tantum, veluti Rosarij,
Sanctæ Mariæ de Carmelo, & alias, sicut
etiam Officia ab eadem non approbata, refert
Lezana d. c. 12. n. 33.

Gregorius XIII. in quodam Breui incip.
Pastoralis officij, de anno 1573. aduertens quod
in Ecclesiis Hispaniæ concessum erat vt pos-
sent celebrare Officia propria Sanctorum il-
lius prouinciæ, illique sint plures numero,
ideo declarauit vnamquamque Hispaniæ Ec-
clesiam eorum tantum Sanctorum, qui in
Breuiario non sunt descripti, Officia propria
celebrare posse; qui illius Diocesis sunt natu-
rales, vel eius Ecclesiæ, seu Diocesis sunt
patroni: vel eorum corpora, seu notabiles
Reliquiæ in Ecclesia, seu Diocesi requies-
cunt; de alijs verò Sanctis etiam si sint natu-
rales, vel Patroni alterius Diocesis, etiam si
illorum corpora, vel notabiles Reliquiæ in
aliqua Ecclesia alterius Diocesis requies-
cant, non celebretur Officium proprium,
sed seruetur ordo Breuiarij Romani; refert
Lezana d. cap. 12. n. 34. ubi numer. 36. post Ga-
uant. in rub. tom. 2. section. 1. cap. 5. tit. 2. aduer-
tit quod clerici seculares, & Regulares in
Ciuitate, vel Diocesi commorantes non te-
nentur recitare officia propria Sanctorum il-
lius Diocesis, vel quæ de consuetudine in ea-
dem Ecclesia recitantur in choro.

15 Dubitatum fuit ab eadem S. Rituum Congr.
in una Visen. an in Regno Portugalliæ recitari
possit Officium de festis particulariter con-
cessis per Breue Apost. Regno Hispaniæ; vt
est festum expectationis, & alia similia, at-
tento quod † Regna sunt diuersa, quamuis

sub vnus Regis potestate existant? Ead. S.
Congregat. negatiuè respondit sub die 11. Iunii
1605. Cuius resolutio ex eo procedit, quia
concessio præsupponitur facta tantum pro
Regno Hispaniæ, si enim fuisset facta pro
Regnis Hispaniarum in numero plurali, tunc
crederem venire Regnum Lusitaniæ, vt tra-
dit Nau. consil. 1. n. 2. de decimis, in nouis, & post
maturam considerationem semel, & iterum
causa proposita, fuit in simili resolutum per
Rot. in Bracharen. fructuum 3. Decembr. 1627.
coram R. P. D. meo Pirouano. nam cum ibi acer-
rimè disputaretur in Lusitania vt vnum ex
Hispaniarum Regnis gauderet generali alia
consuetudine Regnorum Hispaniæ, quod hæ-
redes Beneficiatorum succedant in fructibus
à solo separatis, & nondum exactis, cano-
nizata, & firmata per eandem Rotam quoad
Regna Castellæ, Nauarræ, Valentis, Arago-
niæ, & Comitatis Cathalonis, vt in decisio-
nibus ibidem citatis, tandem affirmatiuè fuit re-
sponsum ex rationibus ibidem adductis, &
in meo tract. de appellatiua verborum vtriusque
Iuris signif. Apell. 115. n. 1.

Officium, & Missa de Sancto celebrari po-
test in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu vbi
asseruatur insignis † Reliquia, quæ erit Cor-
pus, caput, brachium, & crus, & ea pars, non
parua tamen, in qua passus est Martyrium,
eadem S. Congr. dicta die 8. Aprilis 1628. & an-
tea sub die 23. Nouembris 1603. censuerat de
Sancto, cuius Reliquia insignis habetur, & appro-
bata, fieri † posse Officium duplex, refert Lezana
d. cap. 12. n. 33.

De Sancto verò, cuius Reliquia non in-
signis habetur, si concedatur officium, de-
bet esse semiduplex, vel prout recitatur in
Breuiario Romano, ad differentiam insignis
Reliquiæ, eadem S. Rituum Congr. in una Calagu-
ritana, & in alia Viterbien. sub die 1. Septembris
1612. refert Lezana d. c. 12. n. 37.

De Sancto Canonizato non potest fieri
Officium extra propriam Ecclesiam sine no-
uo decreto, ead. S. Cong. sub die 9. Decemb. 1628.

Sancti Caroli Officium in prouincia Me-
diolanensi celebrari posse ritu duplici, conce-
sit ead. Cong. sub die 2. Nouemb. 1610.

Sancti Conradi Officium Placentiæ, &
Netting in Sicilia concessit ead. S. Cong. sub die
19. Maij 1614. & Ordini Sancti Francisci sub
die decimo tertio Septemb. 1625.

Stigmatum S. Francisci Officium conce-
sit Paulus V. celebrari posse vbique ad libi-
tum cleri, duplici quidem officio in Religione
sancti Francisci, extra eam verò semiduplici,
ead. S. Cong. sub die 28. Augusti 1615. & sub die
2. Octob. 1627. refert nouissimè Fr. Hier. Roder.
in compendio quæst. Regul. resolut. 65. n. 8. & in
die festo adhibendus est color albus, eadem S.
Cong. Rit. 9. Nouemb. 1623.

Angeli

25 Angeli Custodis Officium est duplex minus, eadem *S. Cong. sub die 2. Octob. 1627.* Et celebrandum est prima die non impedita Officio nouem lectionum post festum S. Michaelis, cedit etiam Dominica, eadem *S. Rituum Congr. 12. Martij 1618.*

26 S. Elizabeth Regina Portugalliae Officium recitandum die 4. Iulij in Regno Portugalliae sub ritu duplici, extra verò Regnum sub ritu semiduplici, eadem *S. Cong. de mandato S. D.N. Vbr. VIII. approbavit, & vt liberè, & licet ab omnibus recitari possit, & valeat, licentiam, & facultatem dedit, & concessit sub die 7. Augusti 1628.*

27 Nomine Regis Catholici supplicatum fuit Sanctissimo concedi posse recitari Officium proprium S. Antonij de Padua nuncupati sub ritu duplici, & cum octaua in Regno Portugalliae, cum sit dictus Sanctus oriundus ex prædicto Regno. Et supplicatione per Sanctitatem suam ad Sacram Rituum Congregationem remissa, eadem *S. Cong. ad relationem Eminentissimi, & Reuerendissimi D. Cardin. de Torres censuit concedendum pro ciuitate, & Diocesi Vlixbonen. tantum, iuxta rubricas, & idem quod observatur in ciuitate Patavina, die 5. Iunij 1631. Die verò 23. eiusdem facta relatione per me Secretarium Sanctitati suae de hoc decreto Sanctissimus extendit gratiam ad totum Regnum Portugalliae. C. Episcopus Portuen. Card. Pius. Tegrinus Episcopus Assisen. Secret. Officium S. Franciscæ Romanæ quod possit sub ritu semiduplici in Vrbe ad libitum recitari concessit S. Cong. Rit. 13. Martij 1632.*

28 Præter propriæ Ecclesiæ Dedicationem celebrandum est etiam anniuersarium Dedicationis Cathedralis in ciuitate quidem cum octaua, in Diocesi verò sine octaua, eadem *S. Rituum Cong. 2. Maij 1619.*

29 In festo omnium Sanctorum prohibuit eadem *S. Cong. die 1. Septembris 1607* cantari Matutinum Defunctorum in Vespere, & iussit recitari ipsamet die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum post Laudes diei, me citato in hoc loco Lezana in *sum. quest. Regul. c. 12. num. 23.* Et quod ad sit obligatio recitandi Officium Defunctorum in die secunda Nouembris, affirmant Card. Tolet. in *sum. lib. 2. cap. 13. num. 3.* Armil. in *sum. verb. Hora Canonice num. 9.* Iacob. de Graff. in *aureis decis. p. 1. lib. 2. c. 53. n. 24.* Vega in *sum. tom. 1. c. 128. casu 24.* Macign. de *Horis Canon. c. 29. n. 16.* Vant. in *discipl. cleric. lib. 3. c. 4.* Ioan. Bapt. de Fabr. in *man. Ordin. c. 20. q. 7.* Molfes. in *summa Theolog. moral. tom. 1. tract. 5. c. 1. n. 57.* Mald. in *sum. verb. Officium diuinum, Tanner. in 2. 2. disp. 5. q. 1. dub. 5. n. 148.* Suar. de *Relig. tom. 2. lib. 4. c. 25. n. 8.* & 9. Castr. Palaus *tom. 2. disp. 2. de Orat. puncto 2. n. 13.* Layman. in *sum. Theolog. moral. lib. 4. tract. 1. c. 5. n. 4.* Gauant. in *rub. tom. 2. sect. 9. c. 2.*

n. 18. Anton. de Litteratis in *sum. p. 6. c. 7. n. 11.* Homobon. de bonis in *consultat. casuum conscientiae, vol. 2. p. 5. resp. 245.* Faustus de *Horis Canon. lib. 2. q. 302.* Lezana in *sum. quest. Regul. c. 12. n. 23.* latè Diana *resolut. moral. in fine partis 4. vbi contrarium defendere & probare nititur.*

Aliis verò diebus in Breuiario præscriptis recitantes iuxta Breuiarium Romanum non obligantur ad Officiū defunctorum, vt tenent Philiarich. de *officio Sacerdot. tom. 1. p. 1. lib. 1. c. 40.* Aragon. *tom. 2. in 2. 2. q. 83. art. 12.* Læli. Zech. in *sum. tom. 2. c. 83. n. 16.* in fine, Ioan. de la Cruz in *direct. 1. p. 3. art. 3. dub. 4. concl. 2.* Carill. in *itinerario ordinand. sect. 6. c. 1. n. 40.* Less. de *Iustit. lib. 2. c. 37. dub. 12. n. 76.* Villalob. in *sum. tom. 1. tract. 24. diff. 6. n. 3.* Rodríguez in *compendio quest. Regul. resol. 24. n. 14.*

Nec ad Litanias decantandas aut recitandas in die sancti Marci, & in diebus Rogationum, quia rubrica apposta in Breuiario in istis diebus non obligat, secundum opinionem probabilem, sub culpa lethali ad eas dicendas extra chorum. Iacob. de Graff. in *decis. aureis p. 1. lib. 2. c. 53. n. 24.* Dian. *moral. resolut. tract. de Horis Canon. resol. 56.* Homobon. de Bonis in *consult. casuum conscientiae, vol. 2. p. 5. resp. 245.* Quicquid aliud post Suar. & Bonacinam existimauerit Lezana d. c. 12. n. 23. in fine.

Cum actum fuisset pluries in eadem *S. Rituum Cong. de concedenda Missa, & Officio in festo sancti Rochi, qui penes omnes Christi fideles in maxima veneratione semper est habitus, tandem sub die 30. Iunij 1629. eadem S. Congregat. negotio mature discussio censuit esse concedendam Missam, & Officium in die S. Rochi, de communi Confessoris, non Pontificis, in ijs tantum locis, vbi adsunt Ecclesiæ in eius honorem edificatæ, & seruatis rubricis Breuiarij, quam resolutionem S. D. N. approbavit, & laudauit, die 4. Iulij 1669.*

Ultra peccatum mortale, quod Parochus incurrit diuinum Officium non recitando statim post adeptam pacificam beneficij possessionem, ad fructuum restitutionem tenetur ex eo modo, quo exprimit Pius V. in *Constit. sua. incip. Ex proximo Lateran. Concilij, de anno 1571. relata à Nauarro in man. c. 25. num. 122.* & de *Orat. cap. 7. num. 32.* his verbis: *Si quis vno, aut pluribus diebus totum officium omisit, restituat fructus omnes, quos illo die, vel illis diebus percepit. Si Matutinum tantum omisit, restituat mediā partem fructuum respondentium illi temporis, si reliquas sex horas tantum, restituat etiam dimidiam partem, si aliquam tātum ex illis sex, restituat tantum sextam partem fructuum talis diei; & sic tenetur solum sextam partem illius medietatis restituere.* Hactenus Piana Constitutio, quā esse vsu receptā testatur Barthol. à B. Fausto de *Horis Canon. lib. 277. in fine, subdens viros pietate, & doctrina claros censere restitutionem*

H 4 fructuum

fructuum faciendam esse iuxta eam Constitutionem, & *quest. 285. in fine*, addit quod dum dicitur ibi sextam partem esse restituendam pro singulis Horis, intelligendum id est de sexta parte fructuum dimidij diei naturalis, vel de fructibus diei artificialis, ita ut qui vno die recepit, verbi gratia, duodecim argenteos, si omittat horam, teneatur tantum reddere vnum argenteum, quia illa est sexta pars fructuum diei artificialis, nam alij sex respondent Officio Matutino.

Sed quid si Parochus omittat partem notabilem alicuius Horæ, an teneatur ad aliquam restitutionem; Affirmatiuam sententiam tenet Castrus Palao *tom. 2. disp. 2. puncto 7. n. 5.* quia omittens partem notabilem alicuius Horæ, absolute dicitur illam omittere. Negatiuam verò defendit Oliuer. Bonarti. *de Horis Canon lib. 2. c. 11. n. 10.* quem refert, & sequitur Diana *resolut. moral. p. 4. tract. 4. resol. 220.* asserentes in his terminis nihil fructuum necessario tribuendum pauperibus ratione partis Horarum omissæ, quantumvis magna, & sufficientis ad materiam peccati mort. nisi pro omis- sis Laudibus, quia multi putant illas esse Horas distinctas: cum enim lex sit pœnalis, saltem ex parte, & fundamentum eius sit culpa, ob quam irrogatur pœna, solumque de Horis integris in illa mentio fiat, non debet ad earum partes extendi, se suis terminis arctari.

32 Hoc verum esse intelligo quantumcunque Parochus curam animarum gerat celebrando, & administrando Sacramenta suis Parochianis; quia hoc non obstante reus est peccati mortalis, quod committitur omissione recitationis Horarum, quod vnum tali priuatione punitur tanquam ea sufficienter dignum, sicut & sufficienter dignus est æterno supplicio quantumcunque in nullo alio deliquerit, iuxta illud Iacob. 1. *Quicumque totam legem serauerit, offendat autem in vno, factus est omnium reus*; tum quia Piana Constitutio absolute, & indistincte loquitur de restitutione fructuum singulis diebus respondentium facienda pro rata omissionis diuini Officij, ut Beneficiarij à tali commissione retrahantur, & ad illius recitationem incitentur, & quasi cogantur; tum denique, quia si ratione regimini Ecclesiæ, & curæ animarum posset Parochus aliquam partem sibi remouere, esset quoque eam amissurus si in dicto regimine, & cura deficeret; sed hoc nullus dicit, ergo nec & illud. Et ideo ita sentiunt Petr. Nauar. *de restit. lib. 2. cap. 2. num. 143.* Valent. 2. 2. *disput. 6. quest. 2. puncto ult.* Valsq. 1. 2. *disp. 168. num. 34.* Suar. *d. lib. 4. cap. 30. num. 6.* Azor. *d. lib. 10. cap. 14. quest. 5.* Valer. Reginald. *d. lib. 30. num. 46.* Vincent. Filliuc. *in quest. moral. p. 2. tract. 23. cap. 10. quest. 1.* probabiliorem dicit Bartholom. à S. Fausto *de Horis Canon. lib. 2.*

quest. 288. vbi optimum remedium adhibet vt facta fructuum computatione Bullam compositionis accipiat, vel à Romano Pontif. siue ab eius Commissario Cruciatæ dispensationem petat; quia hac ratione, neque omnia, quæ Bulla Pij V. præcipit, restituet, & in conscientia tutus erit.

Contra Lop. *in instruct. Conscient. p. 2. cap. 95.* 33 Tolet. *in instruct. Sacerd. lib. 2. cap. 12. n. 5.* Henric. *in sum. lib. 13. cap. 13. §. 2. Arag. 2. 2. quest. 83. art. 13.* Emman. Sà *in aphor. verb. beneficii, n. 58.* Fr. Emman. *in sum. p. 1. cap. 146. num. 4.* Petr. de Ledefma *in sum. tract. 9. de reliq. c. 9. fol. 485.* Layman *tr. 15. c. 5. n. 2.* Trullench. *d. dub. 25. n. 1.* Diana *p. 2. tract. 12. ref. 8.* Castr. Palao *d. puncto 7. num. 9.* Ludou. Beia *respons. casuum conscientie p. 1. casu 55.* Carol. Macign. *in horis Canon. cap. 28. n. 7.* Molfes. *in sum. Theologia moral. tractat. 6. cap. 5. numer. 8.* Less. *d. lib. 2. cap. 34. dub. 32.* Valsq. sibi contrarium in opuscul. *de benef. cap. 4. §. 1. art. 1. dub. 7. num. 38.* Nald. *in sum. verb. diuinum Officium n. 12.* Sanch. *in consil. moral. lib. 2. capit. 2. dub. 83.* existimantes non improbabiler Parochum hoc casu minimè teneri restituere nisi partem correspondentem obligationi recitandi Horas, vt si, verbi gratia, pro fructu in die recipit tres aureos, omittens totum Officium, teneatur restituere vnum aureum, retinendo alios pro onere administrandi Sacramenta.

Quod quidem extendendum esse existimo ad illum, qui mente vltro distracta diuinum Officium recitat, quia hic non solum malè orat, sed re vera simpliciter non orat, licet enim legat, vel verba proferat, illa non est oratio, quæ ab Ecclesia præcipitur; cum ergo de substantia orationis sit attentio, sequitur recitantem sine attentione non satisfacere præcepto quoad substantiam, ac proinde non posse fructus retinere, vt tenent Nau. *de Orat. cap. 13. num. 18.* Iacob. de Graff. *in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 51. num. 7.* Petr. Nauar. *d. lib. 2. cap. 2. numer. 140.* Fr. Emman. *d. p. 1. c. 143.* Azor. *d. lib. 10. cap. 12. quest. 6.* Suar. *d. lib. 4. cap. 30. num. 14.* Barthol. à S. Fausto *d. lib. 2. q. 82.* Contra Medin. Cordub. Tolet. & alios, quorum plures refert, & sequitur Sanch. *in consil. moral. lib. 2. cap. 2. dub. 85.* existimantes Beneficiarium recitantem Horas sine attentione, etiam data opera, non teneri restituere fructus.

Intellige huiusmodi fructuum restitutionem pro rata omissionis Officij non esse faciendam, nisi elapsis sex mensibus post obtentam beneficii possessionem; ex Constit. Concilij Lateranen. sub Leone X. *sess. 9. §. statuimus*, ibi, *post sex menses*, & ex dicta Bulla Pij V. Ita Nauar. *de Orat. cap. 21. num. 58.* Tolet. *d. lib. 2. cap. 12. n. 5.* Less. *d. lib. 2. capit. 34. dub. 32. num. 179.* Valsq. in opuscul. *de benef. capit. 4. §. 1. art. 1.*

art. 1. dub. 8. Suar. d. lib. 4. cap. 29. num. 12. Macign. de horis Canon. cap. 28. num. 16. Filiuc. d. cap. 10. quest. 3. num. 310. Squillante de obligat. cleric. p. 1. n. 2. cum seqq. Raguc. de voce Canon. in Choro, quest. 7. Anton. Diana resol. moral. p. 2. tit. de horis Canon. resol. 25. Castr. Palao in opere moralit. tom. 2. tract. de horis Canon. disp. 2. puncto 7. n. 15. Trullench. in expof. Decalogi lib. 1. c. 7. dub. 24. n. 17. Garcia in sum. morali tract. 2. diff. 8. duda ult. pag. 281. Barthol. à S. Fausto d. lib. 2. q. 278. vbi quest. sequent. per dictam Bullam Pij V. tenet illum, qui intra primos illos sex menses ab impetrato beneficio absque iusta causa diuinum Officium prætermittit, peccare mortaliter, de quo etiam nouissimè Hieronym. Roderic. in compend. quest. Regular. resol. 24. num. 57.

36 Cui autem sit facienda hæc restitutio, expressit dicta Constitutio Pij V. in aliis verbis, in fabricas huiusmodi beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneantur; quæ verba di-
37 stinctiua sunt, & ideo liberum esse Beneficiario restitutionem facere pauperibus, vel fabricæ beneficij, resoluit Nauar. in man. c. 25. n. 122. & de Orat. c. 7. n. 32. quamuis pauperes sint alterius loci, quia cum Bulla generaliter loquatur de pauperibus, non debet intelligi restrictè de pauperibus illarum Ecclesiarum vbi sita sunt beneficia. Ita Suar. d. lib. 4. cap. 30. n. 20. Molfes. d. c. 5. n. 22. Filiuc. d. tract. 23. cap. 10. q. 6. Bonacin. de Horis Canon. disp. 1. q. 5. puncto 4. num. 3. Barthol. à S. Fausto in simili tr. lib. 2. q. 294. vbi aduertit posse Parochum computare in partem restitutionis eleemosynas omnes, quas ex fructibus beneficij fecit toto eo tempore, in quo diuinum Officium prætermittit, & quest. 198. similiter ait quod non requiritur vt fiat huiusmodi restitutio fabricæ illius Ecclesiæ vbi situm est beneficium.

38 Pauperum appellatione in hac materia non solum comprehenduntur personæ pauperes, sed etiam monasteria, xenodochia, & Ecclesiæ ornamentis, luminaribus, & aliis similibus, aut aliis pietatis operibus indigentes. Ita Nau. de redditib. eccl. mon. 26. num. 2. Barth. à S. Fausto d. lib. 2. quest. 292. † Item non solum veniunt illi, qui ex pane mendicatio viuunt, verum etiam alij, quibus necessaria ad decentem statum desunt, quales sunt multi Nobiles, qui à statu deciderunt, & ægrè admodum sustentantur, licet ob verecundiam petere, vel recipere eleemosynam non soleant. Ita Barthol. à S. Fausto d. lib. 2. quest. 293. vbi q. 295. tenet † Parochum, seu Beneficiarium, si verè pauper sit, aut eius mater, vel sorores, posse sibi aut eis hanc restitutionem facere, & q. 296. resoluit eum non posse sibi retinere fructus, si remissionem eorum à pauperibus obtineat, quibus fructus nondum

tradiderat, quia iste non dicitur restitutionem fecisse iuxta summi Pont. intentionem, & citat Nau. de Orat. Miscel. 19. num. 4. Suar. d. lib. 4. cap. 30. num. 17. & alios. Denique & veniunt ipsi defuncti, qui & pauperes sunt, valdèque indigentes, vt pro illis celebrentur Missæ, & alia suffragia offerantur, si ad hæc facienda restitutio fiat, Nau. in man. cap. 25. n. 122. & de Orat. cap. 7. num. 32. Suar. d. lib. 4. cap. 30. num. 18. Bonacin. d. disp. 1. quest. 5. puncto 4. 30. num. ... Barthol. à S. Fausto d. lib. 2. disp. 297.

41 Nomine autem fabricæ beneficiorum in hac materia venit fabrica domus beneficij, in quo Beneficiarius habitat, vel alterius domus ipsius beneficij pro fructibus colligendis, & conseruandis, & quicquid in vtilitatem agrorum ipsiusmet beneficij insumitur, vt eius fructus in perpetuum augeantur, ita Vasq. in opusc. de benef. cap. 4. §. 1. art. 1. dub. 9. Suar. d. lib. 4. cap. 30. num. 19. Molfes. d. cap. 5. puncto 4. num. ... Barthol. à S. Fausto d. lib. 2. disp. 298.

CAPVT. IX.

De Missis per Parochos ex obligatione celebrandis.

S V M M A R I V M.

- 1 Licentia celebrandi Missam in Oratorio. vel Ecclesia de nouo fabricata, dari non debet nisi cum claus. saluo iure, & sine preiudicio Ecclesiæ Parochialis.
- 2 Claus. saluo iure, & sine præiudicio Ecclesiæ Parochialis, intelligitur de præiudicio circa ea, quæ spectant ad Sacramentorum administrationem, & alia, quæ sunt ipsi Parochia de iure debita, in aliis verò non.
- 3 Missam in propria Ecclesia, & non alia celebrare tenetur Parochus in diebus festis.
- 4 Populus si adeo numerosus sit in aliqua Parochia, vt vnus Rector non possit sufficere pro ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, Parochi ab Episcopis cogi poterunt tot Sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda.
- 5 Parochi in Ecclesiis suis diebus Dominicis, & festis solemnibus, ac aliis etiam diebus ita frequenter celebrare tenentur, quod muneri suo satisfaciant.
- 6 Parochus tenetur saltem diebus Dominicis, & festis, quibus Populus obligatur audire Missam, celebrare per se, vel per alios ex iusta causa.
- 7 Parochi deficiente sibi copia Confessoris, poterunt præmissa contritione celebrare illis diebus, in quibus tenentur ex officio ad sacrum faciendum.